

Sag C-188/95

Fantask A/S m.fl. mod Industriministeriet (Erhvervsministeriet)

(anmodning om præjudiciel afgørelse
indgivet af Østre Landsret)

»Direktiv 69/335/EØF — gebyrer for registrering af selskabsforhold —
processuelle frister i national ret«

Forslag til afgørelse fra generaladvokat F. G. Jacobs fremsat den 26. juni 1997	6786
Domstolens dom af 2. december 1997	6820

Sammendrag af dom

- 1. Fiskale bestemmelser — harmonisering af lovgivningerne — kapitaltilførselsafgifter — registrering af kapitalselskaber — afgifter, der har karakter af vederlag — begreb — afgifter, der stiger direkte proportionalt med den tegnede kapital — ikke omfattet [Rådets direktiv 69/335, art. 12, stk. 1, litra e)]*

2. *Fiskale bestemmelser — harmonisering af lovgivningerne — kapitaltilførselsafgifter — afgifter opkrævet i strid med direktiv 69/335 — tilbagesøgning — betingelser — anvendelse af national ret — grænser — anvendelse af et princip i national ret, hvorefter krav om tilbagesøgning af afgifter, der er opkrævet i strid med fællesskabsretten, afskæres, når afgifterne er opkrævet gennem lang tid, uden at hverken de nationale myndigheder eller borgerne har været opmærksomme på, at de savnede hjemmel — ulovligt*
(Rådets direktiv 69/335)

3. *Fiskale bestemmelser — harmonisering af lovgivningerne — kapitaltilførselsafgifter — afgifter opkrævet i strid med direktiv 69/335 — tilbagesøgning — forældelsesfrist — anvendelse af national ret — tilladt — betingelser*
(Rådets direktiv 69/335)

4. *Fiskale bestemmelser — harmonisering af lovgivningerne — kapitaltilførselsafgifter — direktiv 69/335 — artikel 10 og artikel 12, stk. 1, litra e) — direkte virkning*
(Rådets direktiv 69/335, art. 10 og art. 12, stk. 1, litra e))

1. Artikel 12, stk. 1, litra e), i direktiv 69/335 om kapitaltilførselsafgifter skal fortolkes således, at afgiftsbeløb, der opkræves i forbindelse med registrering af stiftelse af og kapitalforhøjelse i aktieselskaber og anpartsselskaber, for at have karakter af vederlag udelukkende skal beregnes ud fra omkostningerne ved de pågældende formaliteter, dog således at afgiftsbeløbene også kan dække udgifterne ved mindre omfattende opgaver, som udføres vederlagsfrit. Ved beregningen af afgiftsbeløbene har en medlemsstat ret til at tage hensyn til samtlige omkostninger, der har sammenhæng med registreringerne, herunder også den del af generalomkostningerne, der kan henføres dertil. En medlemsstat har endvidere ret til at fastsætte faste afgiftsbeløb og at fastsætte afgiftsbeløbene for et ubestemt tidsrum, når den med bestemte intervaller sikrer sig, at beløbene fortsat ikke overstiger de gennemsnitlige omkostninger ved de pågældende dispositioner. Heraf følger, at en afgift, hvis størrelse uden begrænsninger stiger direkte proportionalt med den teg-

nede, nominelle kapital, ikke kan være en afgift, der har karakter af vederlag, i direktivets artikel 12, stk. 1, litra e)'s forstand, idet en sådan afgifts størrelse ikke i almindelighed står i sammenhæng med de omkostninger, myndigheden konkret har måttet afholde for at udføre registreringsformaliteterne.

2. Fællesskabsretten er til hinder for, at krav om tilbagesøgning af gebyrer, der er opkrævet i strid med direktiv 69/335, kan afskæres under henvisning til, at opkrævningen af gebyrerne er sket som følge af, at medlemsstatens myndigheder har befundet sig i en undskyldelig vildfarelse, for så vidt som gebyrerne er opkrævet gennem lang tid, uden at hverken myndighederne eller borgerne har været opmærksomme på, at de savnede hjemmel. Når der ikke er udstedt fællesskabsbestemmelser på området, kan tilbagesøgning af beløb, der er opkrævet i strid med fællesskabsretten, ganske vist kun finde sted i overensstemmelse med de materielle og formelle betingelser, der er

opstillet i de enkelte nationale lovgivninger, men disse betingelser må dog ikke være mindre gunstige end dem, der gælder for tilsvarende søgsmål på grundlag af national ret, og de må heller ikke i praksis gøre det umuligt eller uforholdsmæssigt vanskeligt at udøve de rettigheder, der tillægges i henhold til Fællesskabets retsorden. En anvendelse af et generelt princip i national ret, hvorefter en medlemsstats domstole skal afskære krav om tilbagesøgning af afgifter, der er opkrævet i strid med fællesskabsretten, når afgifterne er opkrævet gennem lang tid, uden at hverken medlemsstatens myndigheder eller borgerne har været opmærksomme på, at de savnede hjemmel, ville gøre det uforholdsmæssigt vanskeligt at opnå tilbagebetaling af afgifter, der strider mod fællesskabsretten, og ville desuden indebære, at man behandlede tilsidesættelser af fællesskabsretten lempeligere, når de har fundet sted gennem længere tid.

3. På sit nuværende udviklingstrin forbyder fællesskabsretten ikke en medlemsstat, som ikke har gennemført direktiv 69/335

korrekt, at afskære tilbagebetalingskrav vedrørende gebyrer, der er opkrævet i strid med direktivet, under henvisning til en national forældelsesfrist, der regnes fra det tidspunkt, hvor de pågældende gebyrer kunne kræves betalt, når en sådan frist ikke er mindre gunstig for søgsmål, der støttes på fællesskabsretten, end for søgsmål, der støttes på intern ret, og den ikke i praksis gør det umuligt eller uforholdsmæssigt vanskeligt at udøve de rettigheder, der tillægges i henhold til Fællesskabets retsorden.

4. Bestemmelserne i artikel 10, sammenholdt med artikel 12, stk. 1, litra e), i direktiv 69/335 medfører rettigheder, som borgerne kan gøre gældende for de nationale domstole. Forbudsbestemmelsen i direktivets artikel 10 og bestemmelsen i artikel 12, stk. 1, litra e), om undtagelsen fra forbuddet er formuleret tilstrækkeligt præcist og ubetinget til at kunne påberåbes af borgerne for de nationale domstole over for en bestemmelse i national ret, der er i strid med direktivet.